

วันเด็ก เพื่อเด็กรุ่นนี้ และเด็กรุ่นนี้

งานวันเด็กเป็นกิจกรรมอย่างหนึ่งที่นักศึกษาเคมีปฏิบัติจัดทำขึ้นทุกปี เป็นงานที่นับว่าสร้างผลประโยชน์ให้แก่เด็ก และนักศึกษาเคมีปฏิบัติเองด้วยวัตถุประสงค์ของการจัดงานวันเด็กของนักศึกษา ก็เพื่อต้องการ

๑. ให้ผู้ใหญ่ตระหนักถึงความสำคัญของเด็ก โดยเฉพาะเด็กยากจนและถูกทอดทิ้ง
๒. ให้เด็กได้พบเห็นสภาพแวดล้อม และสังคมที่ต่างไปจากชีวิตประจำวันของตน เพื่อให้เกิดความกระตือรือร้นในการศึกษา
๓. ให้นักศึกษาทำงานร่วมกัน เป็นทางหนึ่งที่จะช่วยสร้างเสริมความสามัคคี
๔. ให้นักศึกษาได้พบเห็นสภาพสังคมที่แตกต่างกว่าที่พบเห็นตามธรรมดา

นักศึกษามีความเห็นว่ เด็กสลัมเป็นเด็กยากจน ด้ยการศึกษา ปัญหาสังคมส่วนใหญ่เกิดจากเด็กเหล่านี้ เมื่อดังวันเด็ก สถานที่ราชการ หน่วยงานหลายแห่งจะจัดนิทรรศการ เพื่อให้เด็กได้รับความรู้และความสนุกสนาน แต่เด็กที่ยากจนตามสลัมส่วนมากจะรู้สึกว่วันเด็กไม่มีความหมายสำหรับตน นักศึกษาจึงมุ่งไปที่เด็กสลัม ปรากฏว่โครงการงานวันเด็กของนักศึกษาได้รับการสนับสนุนดีพอสมควร

เมื่อปีที่แล้วมา นักศึกษาเคมีปฏิบัติได้จัดงานวันเด็กขึ้นที่นครปฐม นำของขวัญ ของแจกไปมอบแก่เด็กนักเรียน การทำเช่นนี้มีปัญหาอยู่บ้าง ในเรื่องค่ารถ ค่าใช้จ่าย การจัดสถานที่และอาหารทำได้ไม่คล่องตัว ในปีนี้ปัญหาคงกล่าวหมดไปเมื่อใช้สถานศึกษาเคมีปฏิบัติเป็นสถานที่จัดงาน

งานวันเด็ก แบ่งออกเป็น ๓ ชั้นตอน คือ ชั้น

เตรียมงาน วันงาน และหลังงาน ซึ่งจำเป็นต้องมีการประเมินผล ในชั้นเตรียมงานได้แบ่งออกเป็น ๔ ฝ่าย คือฝ่ายสวัสดิการ ฝ่ายจัดหาของแจก ฝ่ายรายการ และฝ่ายอาหาร

ฝ่ายสวัสดิการ ออกสำรวจเด็กโดยแบ่งออกเป็นกลุ่ม ๆ สำรวจจำนวนและรายชื่อ และทำป้ายชื่อไปมอบแก่เด็ก ในวันงานฝ่ายสวัสดิการมีหน้าที่รับส่งและดูแลความปลอดภัยแก่เด็ก

ฝ่ายหาของแจก มีหน้าที่ติดต่อหน่วยราชการ บริษัท ห้างร้าน เพื่อขออนุเคราะห์สิ่งของปรากฏว่ได้รับความร่วมมือดีพอสมควร สามารถเก็บรวบรวมเงินได้ทั้งสิ้น ๕๗๕๒.๒๕ บาท และของแจกอีกประมาณ ๒๐ รายการ แบ่งเงินและสิ่งของเหล่านี้ส่วนหนึ่งไว้ เพื่อนำไปมอบให้แก่เด็กยากจนในต่างจังหวัด

ฝ่ายรายการ ฝ่ายนี้มีเวลาน้อยในการเตรียมงาน จึงเกิดความบกพร่องอยู่บ้าง ทำให้เด็ก ๆ ไม่ค่อยสนุกสนานกับการละเล่นเท่าที่ควร เด็กมักสนใจของเล่น ของแจก และอาหารมากกว่า

ฝ่ายอาหาร ได้รับอาหารช่วยเหลือหลายรายการ อาหารที่ต้องทำเองก็มีคนเข้าช่วยมากแต่อุปกรณ์มีไม่พอ ทำให้อาหารเสร็จล่าช้า

เมื่อเด็ก ๆ ลงจากรถที่นักศึกษาจัดไปรับ สิ่งที่สังเกตได้อันคืบแรก คือ เด็กบางคนแต่งตัวก็สะอาด ผิดกับเด็ก ๆ ในบริเวณกระทรวงอุตสาหกรรม โดยเฉพาะบุตรหลานคนงานก่อสร้าง การแต่งตัวยังมอมแมม เก่าขาด และปรากฏว่จำนวนเด็กที่กะประมาณไว้ ๑๕๐ คน กลายเป็น ๒๕๐ คน ทำให้การดูแลไม่ค่อยทั่วถึง เด็กหลายคนสนิทสนมกับนักศึกษาเป็นพิเศษ จะเป็นด้วยเหตุที่ถูกชะตากัน หรือว่าเด็ก

เหล่านี้ไม่ค่อยได้รับความสนใจจากผู้อื่น เมื่อมีคนมาสนใจ พุทศุย หางนมให้รับประทาน ความประทับใจก็เกิดขึ้น

ในวันเสาร์ต่อมา คือวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๒๑ นักศึกษาจำนวนหนึ่ง ออกเดินทางไปโรงเรียนวัดคอนชาก จังหวัดนครปฐม เพื่อนำสิ่งของที่แบ่งไว้และที่เหลือจากงานในสัปดาห์ก่อน ไปมอบแก่เด็กนักเรียนที่นั่น งานส่วนนี้มีได้มีอยู่ในโครงการเดิม แต่เป็นผลพลอยได้มาจากฝ่ายของแจกที่ได้รับสิ่งของและเงินมากพอที่จะแบ่งปันให้ได้ คณะกรรมการวันเด็กได้ติดต่อไปทางโรงเรียนไว้ก่อนที่จะเดินทางไป เมื่อนักศึกษาไปถึง เด็กประมาณ ๕๐ คนเข้าแถว และนั่งลงบนพื้นอย่างมีระเบียบ สภาพที่นั่นต่างจากกรุงเทพฯ มาก ในโรงเรียนมีครูทั้งหมด ๔ คน ไม่มีภารโรง นักเรียนทุกคนต้องทำความสะอาดและช่วยกันรักษาความสะอาดดูแลสิ่งของของโรงเรียนด้วย ครูจะทราบว่าศิษย์ของตนมีฐานะอย่างไร บ้านอยู่ที่ไหน เด็กนักเรียนนอกจากจะได้รับแจกสมุด ดินสอ ฝ่าหมักรองเท้าแตะ และของเล่นแล้ว ครูยังได้จัดนักเรียนที่ยากจนจริงๆ เข้ารับเสื้อผ้าและน้ำตาล นอกจากนี้ นักศึกษายังได้มอบยาสามัญและเครื่องเขียนจำนวนหนึ่งให้ไว้กับโรงเรียน ทั้งยังปลูกไม้ยืนต้น ๔ ต้น เพื่อเป็นที่ระลึกและสร้างความร่มรื่นแก่โรงเรียนด้วย

เด็กเหล่านี้ไม่ค่อยกล้าแสดงออกเหมือนเด็กสลัม จะตอบเฉพาะคำถาม และลงท้ายทุกประโยคว่า ครับ, ค่ะ ก่อนกลับ นักศึกษาได้แบ่งออกเป็นกลุ่มๆ และไปส่งเด็กที่บ้าน เด็กๆ เดินอย่างคล่องแคล่วจากโรงเรียนไปตามคันทนา ข้ามสะพานไม้เล็ก ๆ เดินลุยลงไปในตลาดน้ำตื้นๆ แล้วก็ถึงคันทนา แล้วข้ามสะพานไม้

สลักกันไป จนถึงบ้านที่เป็นหลังคาจากหลังเตี้ยๆ ใต้ถุนบ้านเลี้ยง เบ็ด ไก่ หมู ข้างๆ บ้านเป็นโรงนวดข้าว เมื่อพบกับบรรยากาศอันเรียบง่าย ลมพัดเย็นตลอดเวลาทำให้นักศึกษามีความรู้สึกว่า ที่นั่นมีแต่ความสงบร่มรื่น มีความจริงใจจากเจ้าของบ้านที่มา พุทศุยด้วย ก่อนกลับกรุงเทพฯ พวกนักศึกษาเข้าไปนมัสการพระในพระอุโบสถของวัดคอนชากด้วย

งานวันเด็กปีนี้ เมื่อประเมินดูแล้ว สิ่งที่ได้รับมากที่สุดคือความร่วมมือในการทำงานของนักศึกษาสำหรับวัตถุประสงค์ในข้อ ๑ นั้น ผิดความคาดหมาย นักศึกษาบางคนเมื่อพบกับเด็กสลัม ชุกชุกทำให้เกิดความเมื่อน่า ในข้อ ๒ เด็กสลัมบางคนตื่นเต้นกับสถานที่มักชอบวิ่งเล่นตามระเบียบมากกว่าที่จะนั่งอยู่เฉยๆ สำหรับข้อ ๔ มีนักศึกษาจำนวนไม่มากนักที่พบเห็นสภาพต่างๆ แล้วนำมาคิดและให้ความสนใจแก่เด็ก ๆ

สิ่งเล็กๆ น้อยๆ ที่นักศึกษาได้รับจากเด็ก คือเด็กวัยนี้โดยเฉพาะเด็กสลัมสามารถเรียนรู้และจดจำสิ่งที่ตนพบเห็นได้อย่างรวดเร็ว พุทศุยไม่เรียบร้อยไม่ค่อยเชื่อฟัง ส่วนเด็กอีกจำพวกหนึ่งในชนบทใกล้ๆ กรุงเทพฯ นี้เอง เลือดเนื้อเชื้อไขของชาวนาเหล่านี้สงบเสงี่ยม มีระเบียบ แต่ไม่กล้าแสดงออก ไม่กล้าพูด แต่จะทำในสิ่งที่ผู้ใหญ่บอก โดยสรุปแล้วเด็กทั้งสองแห่งนี้เหมือนกันอยู่อย่างหนึ่งคือ สามารถรับรู้และจดจำสิ่งต่างๆ ได้รวดเร็ว ดังนั้นหากเขาได้รับการแนะนำสั่งสอนแต่สิ่งที่ถูกต้องแล้ว ประเทศไทยก็จะได้กำลังอันสำคัญของชาติ ซึ่งเป็นกำลัง ที่มีประสิทธิภาพด้วย ในทางตรงข้ามถ้าเขาได้รับการสั่งสอนอย่างผิดๆ อนาคตก็เป็นสิ่งที่น่าห่วงใย.